



Individual Career Development in Higher Education



Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission.

# Individual CAREer Development - ICARD

## Individuele loopbaanontwikkeling

2014-1-IT02-KA203-003653

Intellectuele output O5

### Richtlijnen en aanbevelingen voor de implementatie van het European Career Development Programme (ECDP)



Dit document valt onder Creative Commons  
Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal

Dit project is mede gefinancierd door het programma Erasmus+ van de Europese Unie.  
De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet  
aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

## Inhoudstafel

<b>INLEIDING</b> .....	<b>- 3 -</b>
<b>1. ICT-LOOPBAANSYSTEMEN IN EUROPESE INSTELLINGEN VOOR HOGER ONDERWIJS EN HET EUROPEAN CAREER DEVELOPMENT PROGRAMME (ECDP)</b> .....	<b>- 4 -</b>
<b>2. LEEROPZET ECDP</b> .....	<b>- 8 -</b>
2.1 ECDP-STRUCTUUR .....	- 8 -
2.2 FOCUS OP LOOPBAANBEHEER .....	- 10 -
<b>3. ECDP-PROEFPROJECTEN IN 4 EUROPESE LANDEN. LESSEN UIT HET ICARD CONSORTIUM</b> .....	<b>- 12 -</b>
<b>4. ECDP-LICENTIE</b> .....	<b>- 16 -</b>
<b>5. IMPLEMENTATIE-CHECKLIST ECDP</b> .....	<b>- 17 -</b>
<b>REFERENTIES</b> .....	<b>- 18 -</b>
<b>BIJLAGEN</b> .....	<b>- 20 -</b>
BIJLAGE 1: FEEDBACKFORMULIER – FOCUSGROEP ROND ECDP-ONTWERP .....	- 20 -

## Lijst van tabellen

TABEL 1: ICT-LOOPBAANSYSTEMEN ONTWIKKELD IN IHO'S IN DE EU	- 5 -
TABEL 2: ANDERE LOOPBAANDIENSTEN DIE IHO'S IN DE EU ONLINE VERSCHAFFEN	- 6 -
TABEL 3: ECDP-STRUCTUUR	- 8 -
TABEL 4: LOOPBAANVAARDIGHEDEN DIE ECDP ONTWIKKELT	- 10 -
TABEL 5: ECDP-AANPASSING IHO: FASES EN ACTIVITEITEN	- 12 -
TABEL 6: IMPLEMENTATIE-CHECKLIST ECDP	- 17 -

## INLEIDING

Dit rapport formuleert richtlijnen en aanbevelingen betreffende de implementatie van het European Career Development Program (ECDP, Europees programma voor loopbaanontwikkeling). Het rapport helpt instellingen voor hoger onderwijs om een gebruikersgerichte, flexibele en individuele aanpak van loopbaanbegeleiding uit te werken en te implementeren. Zo'n aanpak is rechtstreeks van belang voor loopbaanprofessionals aan openbare en privéuniversiteiten.

De O5-output is als volgt opgedeeld in 6 hoofddelen:

1. ICT-systemen voor loopbaanbegeleiding
2. Leeropzet ECDP
3. ECDP-proefprojecten in 4 Europese landen
4. Voordelen en uitdagingen
5. Licentie ECDP
6. Implementatie-checklist ECDP

## 1. ICT-LOOPBAANSYSTEMEN IN EUROPESE INSTELLINGEN VOOR HOGER ONDERWIJS EN HET EUROPEAN CAREER DEVELOPMENT PROGRAMME (ECDP)

De integratie van technologie in loopbaanbegeleiding is niet nieuw. Deze technologie werd halverwege de jaren '60 ingevoerd en gebruikt als instrument, alternatief instrument en/of veranderingskatalysator (Watts, 1986). Met de technologische evolutie en de verschuiving van een informatie- naar een kennismaatschappij ging men ICT veelzijdiger gebruiken in loopbaanbegeleiding en steeg de impact van ICT (Hughes en Gration, 2009) door rekening te houden met de noden en verwachtingen van jonge mensen en door loopbaanbegeleiding anders aan te pakken, als communicatiemedium en middel om loopbaanmateriaal te ontwikkelen (Bimrose et al, 2010). Na een analyse van de rol die ICT in levenslange begeleiding kan spelen, concludeerden Kettunen et al. (2015, pp. 1-2) dat ICT belangrijk en “*almaar essentiëler*” is om een geïntegreerde loopbaanbegeleiding te ontwikkelen.

De *EU-richtsnoeren voor beleidslijnen en systemen voor levenslange begeleiding*<sup>1</sup> (2015, p.26) stellen dat ICT vijf functies kan vervullen om loopbaanbegeleiding te ontwikkelen:

- instrument om traditionele loopbaanbegeleiding te verbeteren;
- alternatief voor traditionele benaderingen;
- middel om verandering te brengen;
- administratief instrument;
- integratief middel.

In een context waarin ICT steeds toegankelijker is, er weinig personeel beschikbaar is en de constante druk bestaat om meer studenten te bereiken tegen lagere kosten, kan de ontwikkeling van ICT-instrumenten voor loopbaanbegeleiding een betrouwbare oplossing vormen om flexibele en kosteneffectieve loopbaanbegeleiding toegankelijker te maken (Bimrose et al, 2010; Bimrose et al., 2015), om “*de traditionele begeleidingsvormen aan te vullen*” (CEDEFOP, 2011, p.61) en om de loopbaandiensten voor een generatie “*die opgroeide met technologie binnen handbereik*” te diversifiëren (Iacob, 2012, p.10).

Geïntegreerd in loopbaanbegeleiding heeft ICT tot doel om “*meer te bereiken met minder*” door toegang te verschaffen tot informatie, advies, begeleiding, werkgebaseerd leren, jobs en loopbaanleren (Bimrose et al, 2011) en door een kanaal te creëren voor communicatie en geautomatiseerde interactie (Hooley et al., 2010). Cogoï (2005) maakt het onderscheid tussen ICT als *medium* om de communicatie tussen gebruikers en begeleiders te verbeteren via e-mail, telefoon, chat, discussiegroepen en videoconferentie en als *middel* om de toegang tot loopbaaninfo te verbeteren en om gefundeerde loopbaanbeslissingen te ondersteunen.

Uit onderzoek van het ICARD-team bleek dat er ruim 80 loopbaansystemen ontwikkeld werden aan Europese universiteiten. Sommige systemen gebruiken ICT in zekere mate

---

<sup>1</sup> <http://www.elgpn.eu/publications/browse-by-language/dutch/richtsnoeren-voor-de-ontwikkeling-van-beleidslijnen-en-systemen-voor-levenslange-begeleiding-een-referentiekader-voor-de-eu-en-voor-de-commissie/>

voor loopbaanbegeleiding, maar ICT is alleen een *middel om de toegang tot loopbaandiensten te verbeteren*. ICT wordt dus gebruikt om traditionele loopbaanbegeleiding te verbeteren. Andere EU-universiteiten ontwikkelden online programma's voor loopbaanontwikkeling, gericht op zachte vaardigheden, loopbaanplanning, loopbaanontwikkeling en/of stages. Slechts zes systemen maakten gebruik van ICT als integratief middel, om online loopbaanprogramma's te ontwerpen en te implementeren op het niveau van één instelling.

**Tabel 1:** ICT-loopbaansystemen ontwikkeld in IHO's in de EU

Naam van het systeem	Universiteit en land	Focus op:
<b>Online loopbaanprogramma's</b>		
<b>Checkpoint concept</b>	KU Leuven, België	
<b>Destinations®</b>	Trinity College Dublin, Ierland	proces voor loopbaanplanning gericht op: zelfbewustzijn, kansen detecteren, beslissen, actie ondernemen
<b>Big Interview</b>	Bocconi-universiteit, Italië	sollicitatievaardigheden
<b>CAREER4U</b>	Danubius-universiteit, Galati, Roemenië	
<b>Career Unlocker</b>	Universiteit van Reading, VK	loopbaanplanning
<b>Online cursussen</b>		
Soft Skills Laboratory	Instituto Universitario de Lisboa, Portugal	zachte vaardigheden
Cursus loopbaanontwikkeling voor masterstudenten (16 uur)	Lisbon Executive Academy, Portugal	
Korte cursussen rond specifieke professionele vaardigheden	Humboldt-universiteit Berlijn, Duitsland	professionele vaardigheden
Modules voor loopbaanplanning	Leeds University, VK	loopbaanplanning
Modules voor loopbaanontwikkeling		loopbaanontwikkeling
Gevorderde modules voor loopbaanontwikkeling		loopbaanontwikkeling
Stagemodules		stages

MOOC loopbaanontwikkeling	over	University of London, VK	loopbaanontwikkeling
Ondernemerschap innovatie	en	Universiteit Coimbra, Portugal	vaardigheden om te ondernemen

Bron: <http://www.icard-project.eu/>

Wanneer ICT gebruikt wordt om diensten toegankelijker te maken, dan focussen universiteiten op informatie verschaffen over het maken van een cv, cv-filmpje en motivatiebrief, feedback geven over het cv en toegang verlenen tot jobforums. Voorts leggen ze de focus ook op het zelfbewustzijn, de netwerkvaardigheden en zelfevaluatie van studenten en stellen ze de nodige zoekinstrumenten, jobbeurzen en stages ter beschikking om studenten in contact te brengen met ondernemingen die hun professionele ontwikkeling stimuleren.

**Tabel 2:** Andere loopbaandiensten die IHO's in de EU online verschaffen

Naam van het systeem	Universiteit en land	Focus op:
Loopbaanontwikkelingscentrum	Nieuwe Bulgaarse Universiteit, Bulgarije	online support voor studenten en bedrijven zelfevaluatie zelfbewustzijn stages vinden jobs vinden
Psychologisch loopbaanadvies	en Universiteit van Tartu, Estland	online informatie
Loopbaandiensten	Universiteit van Aalto, Finland	stages gepaste jobs
Aarresaari.net	Universiteit van Helsinki, Finland	beslissen zelfbewustzijn job zoeken
Portfolio of experiences and competences/ Portefeuille d'Expériences et de Compétences (PEC)	Universiteit Paul Sabatier Toulouse 3 Universiteit van Poitiers Universiteit van Grenoble 1 Universiteit van Toulouse1 Capitole, Frankrijk	zelfbewustzijn job zoeken cv motivatiebrief solliciteren sollicitatiegesprek
Padova loopbaandienst	Universiteit van Padova, Italië	virtuele jobbeurzen cv-filmpje sollicitatiegesprek op afstand
UM loopbaandiensten	Universiteit van Maastricht, Nederland	Online jobforums zelfbewustzijn netwerken



Loopbaandiensten	Jagiellonische universiteit in Krakau, Polen	cv-controles via e-mail
------------------	--	-------------------------

Momenteel bestaan er geen online loopbaanbegeleidingsprogramma's die de drie fases in de academische carrière van een student bestrijken en er bestaat geen Europees ICT-loopbaanprogramma dat getest en geïmplementeerd is in verschillende Europese IHO's.

## 2. LEEROPZET ECDP

De groeiende nood aan hoogwaardige en kosteneffectieve loopbaaninstrumenten leidde tot de ontwikkeling van zelfsturende en zelfpromotie-instrumenten, jobzoeksoftware, online kenniscentra en communicatiemiddelen (Iacob, 2012; Bimrose et al, 2015). Bij de ontwikkeling van online loopbaaninstrumenten moet men ervoor zorgen dat de verschaft informatie geldig, betrouwbaar, accuraat, objectief, uitgebreid, relevant en up-to-date is.

Het ECDP gebruikt een kosteneffectieve en asynchrone ICT-oplossing om IHO-studenten vanop afstand loopbaandiensten te verschaffen. Studenten krijgen zo meer kansen om hun loopbaan te leren plannen, leerervaringen op te doen, hun loopbaanbewustzijn aan te scherpen en loopbaanresultaten te verbeteren. ECDP gebruikt een Moodle-platform waarop de modules geüpload zijn en getest worden door studenten van de universiteiten van Padova, Salamanca, Maastricht en Iasi.

### 2.1 ECDP-structuur

ECDP heeft een modulaire structuur en omvat drie programma's die overeenstemmen met de drie belangrijke fases in de academische carrière van studenten: transitie in, studiejaren en transitie uit. Omdat er overeenkomsten en verschillen bestaan tussen de universiteiten in het consortium heeft ECDP een gemeenschappelijke structuur, maar is de informatie in de modules afgestemd op de nationale en institutionele context. Sommige modules zijn helemaal afgestemd op de universiteit in kwestie (zie bijvoorbeeld M4 Het goed doen aan de universiteit), terwijl andere modules gemeenschappelijke informatie en toepassingen bevatten, hoewel de inhoud is aangepast aan de instelling en het land (bijv. Zelfinzicht, Cursussen beslissen). Flexibiliteit en aanpassingsvermogen aan lokale en regionale noden vormen twee belangrijke kenmerken van het ECDP. De aanpasbaarheid aan de regionale context en evolutie is immers essentieel om studenten een goede kans op werk te geven (Paviotti, 2015, p.15).

**Tabel 3:** ECDP-structuur

Starten aan de universiteit Transitie in	Tijdens de studiejaren Lesprogramma/lopend	Starten in de professionele wereld Transitie uit
Zelfinzicht 1	Zelfinzicht 2	Zelfinzicht 3
Het goed doen aan de universiteit	Cv en motivatiebrieven	Jobkansen zoeken
Cursus beslissen	Sollicitatiegesprek en wervingstesten	Het goed doen op je werk
Organisatie en planning	Stageplaatsen zoeken	Jezelf verkopen
Je financiën beheren	Teamwerk	Ondernemerschap (zin voor initiatief)



Loopbaanbeslissingen nemen	Probleemoplossing en onderhandelingstechnieken
Efficiënt communiceren op het werk	Omgaan met druk
	Bedrijfscultuur en werkethiek

In de ECDP-modules<sup>2</sup> krijgen **loopbaanprofessionals** toegang tot de volgende datastructuur:

- titel;
- ontvangers: studenten in het eerste, tweede en laatste jaar;
- relaties: links met andere modules en type module (verplicht/keuze);
- beschrijving: korte beschrijving van de inhoud;
- leerresultaten;
- evaluatie: elementen om rekening mee te houden bij uitwerking van het evaluatieproces;
- lengte van de module;
- leereenheden: hoe de inhoud georganiseerd moet worden;
- leermateriaal: suggesties om leermateriaal te ontwikkelen;
- culturele context: mate waarin aanpassing nodig is (laag naar hoog); elementen om rekening mee te houden bij de culturele aanpassing.

Elke module omvat informatie en een werkboek. De informatie wordt verschaft in de vorm van tekst, beeld- en filmmateriaal. Aan het einde van elke module kun je een zelfevaluatiequiz doen.

Wanneer **studenten** het programma online openen, zien ze de volgende structuur:

### Overzicht

Tekst

### Leerresultaten

Tekst

Leerresultaten 1

Leerresultaten 2

### Leereenheden

Leereenheid 1

Tekst, beeld- en filmmateriaal, links

Leermateriaal 1.1

Leermateriaal 1.2

Leereenheid 2

Tekst, beeld- en filmmateriaal, links

Leermateriaal 2.1

Leermateriaal 2.2

### Zelfevaluatie

Tekst

<sup>2</sup> Specifieke informatie over elke module vind je in: Paviotti, G., (2015), Toward the European Career Development Programme: initiatives, cases, and practices in universities: [http://www.icard-project.eu/docs/ICARD\\_O1\\_report\\_final.pdf](http://www.icard-project.eu/docs/ICARD_O1_report_final.pdf)

## Vragenlijst

Resultaten (geslaagd/niet geslaagd) en printversie van de resultaten

Elke zelfevaluatiequiz omvat 10 vragen die toetsen of studenten de inhoud gelezen, het filmmateriaal bekeken en het werkboek ingevuld hebben. Studenten slagen voor een module als ze minstens 6 vragen juist beantwoorden. De student krijgt positieve of negatieve feedback nadat hij de quiz ingestuurd heeft. Bij negatieve feedback moet de student de module opnieuw studeren en slagen voor de zelfevaluatie.

## 2.2 Focus op loopbaanbeheer

ECDP vergemakkelijkt de overstap van studenten naar de universiteit en naar de professionele wereld door hen actuele loopbaaninfo te verschaffen en de nodige vaardigheden bij te brengen.

ECDP helpt en leert studenten om hun loopbaan goed te beheren en stelt loopbaanprofessionals in staat om diepgaandere en complexere persoonlijke ondersteuning te bieden aan risicostudenten (studenten met leerproblemen, speciale noden, overgangsproblemen of een uitvalrisico). Dit aspect is heel belangrijk, in het licht van de uitvalcijfers en het stijgende aantal mensen die geen onderwijs of opleiding volgen en niet aan de arbeidsmarkt deelnemen (NEET), ondanks een universitair diploma.

**Tabel 4:** Loopbaanvaardigheden die ECDP ontwikkelt

Loopbaanvaardigheden	ECDP-modules
Zelfbewustzijn	Zelfinzicht 1, Zelfinzicht 2 Zelfinzicht 3, Jezelf verkopen
Jezelf begrijpen	Zelfinzicht 1, Zelfinzicht 2 Zelfinzicht 3
Zelfkennis	Zelfinzicht 1, Zelfinzicht 2 Zelfinzicht 3
Zelfdiscipline	Het goed doen aan de universiteit, Je financiën beheren, Sollicitatiegesprek en wervingstesten
Eigen verantwoordelijkheid	Het goed doen aan de universiteit, Je financiën beheren, Sollicitatiegesprek en wervingstesten, Stages zoeken, Cv en sollicitatie-/motivatiebrieven, Het goed doen op je werk, Jezelf verkopen
Leren leren	Het goed doen aan de universiteit, Organiseren en plannen
Veerkracht	Het goed doen aan de universiteit, Stages zoeken, Het goed doen op je werk, Omgaan met druk, Ondernemerschap (zin voor initiatief)
Doelstellingen bepalen	Het goed doen aan de universiteit, Je financiën



	beheren, Stages zoeken, Loopbaanbeslissingen nemen, Cv en sollicitatie-/motivatiebrieven
Samenwerken	Teamwerk, Probleemoplossing en onderhandelingstechnieken
Verkoopbare vaardigheden	Cv en sollicitatie-/motivatiebrieven, Jezelf verkopen
Stressmanagement	Omgaan met druk
Beslissen	Cursus beslissen, Je financiën beheren, Stages zoeken, Loopbaanbeslissingen nemen, Jezelf verkopen, Ondernemerschap (zin voor initiatief)
<b>Vaardigheden rond loopbaanbeheer</b>	<b>ECDP-modules</b>
Plannen/Organiseren	Cursus beslissen, Organiseren en plannen, Je financiën beheren, Loopbaanbeslissingen nemen, Cv en sollicitatie-/motivatiebrieven, Ondernemerschap (zin voor initiatief)
Gegevens bijhouden	Je financiën beheren
Middelen slim gebruiken	Je financiën beheren, Jezelf verkopen
Kritisch denken	Stages zoeken, Loopbaanbeslissingen nemen, Ondernemerschap (zin voor initiatief)
Communicatie	Teamwerk, Efficiënt communiceren op het werk
Conflicten oplossen	Efficiënt communiceren op het werk
Aandacht voor anderen	Teamwerk, Efficiënt communiceren op het werk
Verschillen aanvaarden	Efficiënt communiceren op het werk, Probleemoplossing en onderhandelingstechnieken
Sociale vaardigheden	Teamwerk, Het goed doen op je werk, Ondernemerschap (zin voor initiatief)
Sollicitatievaardigheden	Sollicitatiegesprek en wervingstesten
Teamwerk	Teamwerk, Probleemoplossing en onderhandelingstechnieken

### 3. ECDP-PROEFPROJECTEN IN 4 EUROPESE LANDEN. LESSEN UIT HET ICARD CONSORTIUM

Om het ECDP meer bekendheid te geven, moet iedere persoonlijke interactie (jobdagen en -opleidingen, loopbaansessies in groep en individueel, conferenties en workshops aan de universiteit, faculteiten en afdelingen) en online meetings en/of middelen (webpagina's van de universiteit/afdeling/studentenvereniging, Facebook-pagina's en -groepen, nieuwsbrieven) benut worden om informatie te verspreiden over zijn vooruitgang, proefprojecten en gebruik. Door het platform voor te stellen in faculteiten en op studentenevenementen zal het ECDP populairder worden bij studenten en leerkrachten en zal het systeem meer gebruikers krijgen. Een lid van het ICARD Consortium, Alexandru Ioan Cuza (Universiteit van Iasi), koos voor de strategie om een projectpresentatie te organiseren voor studenten van alle 15 faculteiten. Dankzij de meeting raakte het project beter bekend en kon men deelnemers voor de testfase werven.

De institutionele aanpassing van het ECDP duurt gemiddeld negen maanden, omvat zes fases en er komt allerlei werk bij kijken: vertalen, aanpassen, het platform opzetten, testen en lanceren.

**Tabel 5:** ECDP-aanpassing IHO: fases en activiteiten

Fase	Duur	Activiteiten
1	M1	<b>A1</b> De goedkeuring van de universitaire partners en loopbaanexperts en de toestemming om het platform te ontwikkelen krijgen
		<b>A2</b> Het team samenstellen
		<b>A3</b> Een planning voor de aanpassing en het proefproject opstellen
2	M2-M4	<b>A4</b> a. De modules vertalen en aanpassen b. M4 schrijven – Het goed doen aan de universiteit
		<b>A5</b> De virtuele leeromgeving creëren Het Moodle-platform opzetten
		<b>A6 Focusgroep</b> a. Focusgroepen organiseren b. Feedback verzamelen over het huidige platform c. Suggesties over de noden van eindgebruikers verzamelen d. ECDP-programma aanpassen aan feedback en noden van gebruikers
		<b>A7 Proefproject</b>

4	M6-M7	a. Deelnemers voor het proefproject werven
		b. Moodle-accounts aanmaken
		c. De testfase starten
		d. Zorgen voor online toegang tot leer- en ICT-support
5	M8	<b>A8</b>
		a. ECDP aanpassen op basis van feedback uit de testfase
		b. Een databank creëren en opbouwen met studenten die nu en in de volgende fases toegang tot ECDP willen.
		c. Een maillijst/blog/discussiegroep creëren waar studenten vragen kunnen stellen en feedback krijgen en waar betrokkenen, loopbaanexperts en studenten informatie over het ECDP en hun ervaringen met het proefproject kunnen delen.
6	M9-verder	<b>A9</b> Het gebruik van het ECDP uitbreiden

De toestemming van het universiteitsmanagement krijgen is een belangrijke fase om een gezamenlijke visie te ontwikkelen over het belang van ECDP-gebruik aan de universiteit. ICT integreren in loopbaanbegeleiding is immers “een complex, sociaal en progressief proces” (Bimrose et al, 2015). De steun van het management creëert een solide basis om alle menselijke, temporele en materiële middelen samen te brengen die nodig zijn voor de institutionele aanpassing. Zonder gezamenlijke visie kan men op blokkades en uitdagingen stuiten die het hele proces ondermijnen.

Het team moet bestaan uit:

- **Loopbaanexperts** (institutionele aanpassing organiseren; vertaling controleren; zorgen dat de informatie geldig, betrouwbaar, gebruiksvriendelijk is en afgestemd op de nationale en institutionele realiteit; meetings met studenten, focusgroepen en pilotsessies organiseren; feedback analyseren en het platform continu aanpassen aan de snelle veranderingen in loopbaanbegeleiding en de feedback van gebruikers);
- **ICT-expert** (Moodle-platform aanpassen, modules uploaden, technische support geven);
- **Vertaler** (de originele modules vertalen).

Er moet een planning opgesteld worden voor de aanpassing en het proefproject zodat de teamleden een duidelijk beeld hebben van de activiteiten, duur, taken en verantwoordelijkheden en de plaats waar het platform gehost wordt (webpagina van universiteit vs. loopbaancentrum).

De vertaler (die ervoor zorgt dat de broninformatie correct vertaald wordt in de nationale taal) en de loopbaanbegeleiders (die de vertaling controleren, zorgen dat de informatie juist is en data invoeren over de universitaire dienstverlening) delen de verantwoordelijkheid om de modules te vertalen en aan te passen aan de nationale en institutionele realiteit. 19 modules moeten vertaald en cultureel en institutioneel aangepast worden. Deze arbeidsintensieve activiteit vergt heel wat tijd en moet zorgvuldig ingepland worden in het werk van de afdeling. Als hiermee geen rekening wordt gehouden, lopen de ECDP-aanpassing en andere loopbaanactiviteiten georganiseerd door het loopbaancentrum vertraging op en komen ze in het gedrang. Naast het vertaalwerk moet ook 'Module 4 – Het goed doen aan de universiteit' samengesteld worden. De loopbaanexperts presenteren de loopbaandiensten aangeboden door de instelling, creëren synergieën met andere loopbaanprojecten (en promoten ze bij de studenten) en promoten alle diensten voor studenten, waaronder leer- en opleidingskansen, studiebeurzen, studentenorganisaties, nationale en internationale mobiliteit.

Bij het samenstellen van de focusgroep moeten universiteiten uiteenlopende deelnemers bijeenbrengen, zoals loopbaanbegeleiders, universitaire belanghebbenden, studenten uit alle studiejaar, van bachelor- en masterprogramma's en van alle faculteiten. De focusgroep krijgt een presentatie van het project, de cursussen en modules, waarna er een discussiesessie volgt.

De projectpresentatie informeert over:

- **ECDP's principes** (modulaire structuur, flexibele afstemming op culturele en taalcontext, complete leerervaring rond loopbaanontwikkeling, kosteneffectieve loopbaanleerkans);
- **ECDP's architectuur** (20 modules met een duur van 1.10 u/module en met online en offline activiteiten);
- **Cursussen** (Overstap naar universiteit-Tijdens de studiejaar-Overstap naar professionele wereld; met informatie over verplichte en keuzecursussen).

De discussiesessie focust op:

- ✓ ontwerp van het programma (feedback verzamelen over de thema's in modules en, indien er iets ontbreekt, suggesties verzamelen);
- ✓ mogelijke problemen die de institutionele aanpassing belemmeren (met welke factoren moet men rekening houden);
- ✓ mogelijkheid om studiepunten (ECTS) te geven en om formeel op te nemen in het curriculum;
- ✓ suggesties over het leermateriaal en het proefproject (hoe informatie verspreiden, deelnemers werven, het project bekendmaken).

Nadat de feedback van de focusgroep verzameld is, wordt de informatie geanalyseerd op teamniveau en, indien nodig, worden er veranderingen doorgevoerd aan de ECDP-structuur om rekening te houden met suggesties en beter in te spelen op de gebruikersnoden.



Het proefproject vergt een gecoördineerde aanpak. In deze fase kan men verbeteringspunten op technisch en inhoudelijk vlak opsporen en feedback verzamelen over het gebruik en de impact van ECDP. Voor de *ECDP Piloting Toolkit* (met het inschrijvingsformulier, bewijs van geïnformeerde toestemming, aanwezigheidslijsten, herroepingsformulier, online vragenlijst, rapportsjabloon voor gesprekken en groepsevaluatiesessies, presentatie van het doel van de groepsevaluatiesessies, ECDP-presentatie en presentatie voor groepsgesprek), lees Paviotti (2016).

## 4. ECDP-LICENTIE

Het ECDP valt onder Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal. De volgende voorwaarden gelden:



**Naamsvermelding** — De gebruiker dient de maker van het werk te **vermelden**, een link naar de licentie te plaatsen en **aan te geven of het werk veranderd is**. Je mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met je werk of je gebruik van het werk.



**NietCommercieel** — Je mag het werk niet gebruiken voor **commerciële doeleinden**.



**GelijkDelen** — Als je het werk hebt geremixt, veranderd, of op het werk hebt voortgebouwd, moet je het veranderde materiaal verspreiden onder **dezelfde licentie** als het originele werk.

Afbeelding 1 Voorwaarden van de licentie (creativecommons.org)



## 5. IMPLEMENTATIE-CHECKLIST ECDP

Om de invoering van het ECDP in universiteiten te vergemakkelijken is er een checklist opgesteld.

**Tabel 6:** Implementatie-checklist ECDP

Activiteiten	Status <sup>3</sup>
<b>A1</b> De goedkeuring van de universitaire partners en loopbaanexperts krijgen en de vereiste toestemming krijgen om het platform te ontwikkelen	<input type="checkbox"/>
<b>A2</b> Het team samenstellen	<input type="checkbox"/>
<b>A3</b> Een planning voor de aanpassing en het proefproject opstellen	<input type="checkbox"/>
<b>A4</b>	
a. De modules vertalen en aanpassen	<input type="checkbox"/>
b. M4 schrijven – Het goed doen aan de universiteit	<input type="checkbox"/>
<b>A5</b> De virtuele leeromgeving creëren Het Moodle-platform opzetten	<input type="checkbox"/>
<b>A6 Focusgroep</b>	
a. Focusgroepen organiseren	<input type="checkbox"/>
b. Feedback verzamelen over het huidige platform	<input type="checkbox"/>
c. Suggesties over de noden van eindgebruikers verzamelen	<input type="checkbox"/>
d. ECDP-programma aanpassen aan feedback en noden van gebruikers	<input type="checkbox"/>
<b>A7 Proefproject</b>	
e. Deelnemers voor het proefproject werven	<input type="checkbox"/>
f. Moodle-accounts aanmaken	<input type="checkbox"/>
g. De testfase starten	<input type="checkbox"/>
h. Zorgen voor online toegang tot leer- en ICT-support	<input type="checkbox"/>
<b>A8</b>	
d. ECDP aanpassen op basis van feedback uit de testfase	<input type="checkbox"/>
e. Een databank creëren en opbouwen met studenten die nu en in de volgende fases toegang tot ECDP willen.	<input type="checkbox"/>
f. Een maillijst/blog/discussiegroep creëren waar studenten vragen kunnen stellen en feedback krijgen en waar betrokkenen, loopbaanexperts en studenten informatie over het ECDP en hun ervaringen met het proefproject kunnen delen.	<input type="checkbox"/>
<b>A9</b> Het gebruik van het ECDP uitbreiden	<input type="checkbox"/>

<sup>3</sup> Kruis het vak van afgeronde activiteiten aan en volg de activiteitenstroom op.

## REFERENTIES

Bimrose, J., Kettunen, J., Goddard, T., (2015), ICT – the new frontier? Pushing the boundaries of careers practice, *British Journal of Guidance & Counselling*, 43(1), 8-2;

Bimrose, J., Hughes, D., Barnes, S.-A., (2011), Integrating new technologies into careers practice: Extending the knowledge base. London: UK Commission for Employment and Skills;

Bimrose, J., Barnes, S.-A., Atwell, G., (2010), An investigation into the skills needed by Connexions personal advisers to develop internet-based guidance. Reading: CfBT Education Trust.

CEDEFOP, (2011), Lifelong guidance across Europe: reviewing policy progress and future prospects: <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/6111>;

Cogoi, C. (ed), (2005), Using ICT in Guidance: Practitioner Competences and Training. Report of an EC Leonardo project on ICT Skills for Guidance Counsellors. Bologna: Outline Edizione;

ELGPN, (2015), EU Guidelines for Lifelong Guidance Policies and Systems. Retrieved 3.02.2016, from <http://www.elgpn.eu/publications/browse-by-language/english/elgpn-tools-no-6-guidelines-for-policies-and-systems-development-for-lifelong-guidance/>

Hooley, T., Hutchinson, J., Watts, A.G., (2010), *Careering Through the Web. The Potential of Web 2.0 and 3.0 Technologies for Career Development and Career Support Services*. London: UKCES;

Hughes, D., Gratton, G., (2009), Literature review of research on the impact of careers and guidance-related interventions. Reading: CfBT Education Trust. Retrieved 25.05.2016, from <http://www.cfbt.com/evidenceforeducation/pdf/Literature%20Review.pdf>;

Iacob, M., (2012), Good practices in the use of ICT in providing guidance and counselling, Institute of Educational Sciences, Bucharest;

Kettunen, J., Vuorinen, R., Sampson, J. P., (2013), Career practitioners' conceptions of social media in career services. *British Journal of Guidance & Counselling*, 41(3), 302–317;

Kettunen, J., Vuorinen, R., Ruusuvirta, O., (2015), European Lifelong Guidance Policy Network representatives' conceptions of the role of information and communication technologies related to national guidance policies. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 1-16;

Paviotti, G., (2016), Individual CAREER Development – ICARD, Intellectual Output O4, Activity O4-02: Piloting procedures;

Paviotti, G., (2015), Toward the European Career Development Programme: initiatives, cases, and practices in universities: [http://www.icard-project.eu/docs/ICARD\\_O1\\_report\\_final.pdf](http://www.icard-project.eu/docs/ICARD_O1_report_final.pdf)

Watts, A. G., (1986), The role of the computer in careers guidance. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 9, 145-158;



Watts, A.G., (2001), The role of information and communication technologies in an integrated career information and guidance system. Paper prepared for the OECD Career Guidance Policy Review;

## BIJLAGEN

### Bijlage 1: Feedbackformulier – Focusgroep rond ECDP-ontwerp

**Focusgroep rond het ontwerp van het European Career Development Programme**

**Locatie:** <Organisatie, adres, land>

**Datum:** <DD/MM/JJ>

### FEEDBACKFORMULIER

Beantwoord de volgende vragen door een keuze aan te kruisen	Helemaal niet	Enigszins	Gemiddeld	Ja	Absoluut
Beantwoorde de focusgroep aan je verwachtingen?					
Vind je dat je iets geleerd hebt in de focusgroep?					
Is het thema relevant voor jouw werk/beroepsleven?					

Beoordeel de kwaliteit van de volgende items	Zeer slecht	Slecht	Gemiddeld	Goed	Zeer goed
Informatie ontvangen vóór de focusgroep					
Materiaal aangeboden tijdens de focusgroep					
Presentaties en voordrachten					
Facilitering en uitwisseling					

Beoordeel hoe nuttig de volgende items nu/in de toekomst kunnen zijn in jouw professionele leven (of dagelijks werk)	Ik weet het niet zeker	Niet nuttig	Enigszins nuttig	Tamelijk nuttig	Heel nuttig
Het ECDP-programma in het algemeen					
De discussie in de focusgroep					
Delen met collega's, andere betrokkenen, netwerken					

<b>Wil je iets toevoegen? (bijv. suggesties, voorstellen, algemene commentaar ...)</b>	
--	--

<b>Wil je graag op de hoogte blijven van de vooruitgang van het ECDP, laat je e-mailadres dan hier achter.</b>	
--	--

**Dank je wel!**